

Ondersteuningsaanbod passend of inclusief onderwijs

Hoe wij op school zorgen voor passend en inclusief onderwijs

In dit deel van de schoolgids leggen we uit hoe wij op onze school zorgen voor goed onderwijs voor álle kinderen. Dat noemen we *passend onderwijs* of *inclusief onderwijs*. We vertellen eerst wat het verschil is tussen die twee. Daarna lees je hoe wij dat op school aanpakken en wat je als ouder kunt verwachten.

Soms heeft een kind extra hulp nodig om goed te kunnen leren of zich te ontwikkelen. Die extra hulp noemen we *ondersteuning*. Ondersteuning kan van alles zijn. Denk bijvoorbeeld aan:

- een aangepaste opdracht of ander leermateriaal;
- extra uitleg in een klein groepje;
- meer tijd om te oefenen;
- hulp van een specialist, zoals een logopedist of een gedragsdeskundige.

We kijken altijd goed naar wat een kind nodig heeft. Bijvoorbeeld:

- als het lezen lastig blijft;
- als een kind juist moeilijkere opdrachten nodig heeft,
- of als een kind steun nodig heeft om mee te kunnen doen tijdens het buitenspelen.

Misschien maak je je als ouders wel eens zorgen. Je kind praat weinig, heeft moeite met bewegen of komt moeilijk tot spelen. Dan wil je natuurlijk weten: *Wat doet school dan? Bij wie kan ik terecht?* In dit deel van de gids geven we daar antwoord op.

Heb je na het lezen nog vragen? Stel ze gerust aan de leraar van je kind. Zit je kind nog niet bij ons op school, maar denk je daarover? Loop gerust eens binnen, of neem contact met ons op via de telefoon of e-mail voor een afspraak.

Over passend en inclusiever onderwijs

Wat is passend onderwijs?

Met passend onderwijs bedoelen we dat elk kind in de wijk of regio waar hij of zij woont, het onderwijs krijgt dat bij hem of haar past. Met de regio bedoelen we dan Heerhugowaard. De meeste kinderen kunnen de lessen op school goed volgen. Maar niet ieder kind is hetzelfde. Sommige kinderen hebben op school extra hulp nodig. Die extra hulp kunnen we als basisschool vaak prima bieden. Voor kinderen die moeite hebben met lezen of rekenen hebben we zelf goede specialisten op school.

Wat is inclusief onderwijs?

De landelijke overheid streeft ernaar dat in 2035 alle scholen inclusief onderwijs bieden. In Heerhugowaard zijn we gestart met de beweging naar inclusief onderwijs. Binnen inclusief onderwijs houden we er rekening mee dat er altijd kinderen zullen zijn die extra ondersteuning en aandacht nodig hebben. In de komende jaren versterken we de school daarom met expertise vanuit gespecialiseerd onderwijs, jeugdhulp, zorg en andere partners in de wijk. Zo zullen steeds meer leerlingen op de regulier school hulp en ondersteuning krijgen zoals in het speciaal

(basis)onderwijs, alleen dan thuisnabij. Kinderen leren zo beter, hebben meer oog voor diversiteit, minder reistijd en meer sociale contacten.

In Heerhugowaard is al een aantal scholen op weg gegaan om inclusief onderwijs te bieden. Dit is een proces dat wel enkele jaren duurt. Sommige scholen doen dit samen met andere scholen in de wijk, anderen zijn nu nog de enige school binnen de wijk die dit biedt. Ook onze school maakt al deel uit van de beweging naar inclusief onderwijs. Verderop leggen we uit wat daar al van te zien is.

Passend en inclusief onderwijs en het samenwerkingsverband

Soms is er ondanks veel ondersteuning toch nog meer voor een kind nodig dan wij als basisschool met hulp van onze partners kunnen bieden. Dan bespreken we met jullie als ouders wat er naar ons idee nog meer nodig is. Het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Noord Kennemerland (SWV) helpt jullie en ons daarbij. Dit gebeurt in een overleg dat we Multidisciplinair Overleg (MDO) noemen.

Voor meer algemene uitleg over passend onderwijs en de rol van het samenwerkingsverband verwijzen we naar de [website van het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Noord Kennemerland](#).

Hoe zorgt onze school voor passend en inclusiever onderwijs?

Op onze school vinden we het belangrijk dat elk kind zich goed kan ontwikkelen. Daarom doen we er alles aan om passend onderwijs te bieden: onderwijs dat aansluit bij wat een kind nodig heeft. Dat begint met goed lesgeven voor alle kinderen, in een fijne en veilige leeromgeving.

Onze leraren zijn goed opgeleid en letten goed op hoe het met elk kind gaat. Ze kijken niet alleen naar de cijfers, maar ook hoe een kind zich voelt en hoe het in de klas functioneert. Als ze merken dat een kind iets extra's nodig heeft, dan regelen we dat samen. Soms doen we dat binnen de klas, soms met hulp van buitenaf.

Hoe herken je passend onderwijs bij ons op school?

Passend onderwijs zie je niet altijd direct, maar het gebeurt elke dag. Bijvoorbeeld:

- **Soms heeft een kind extra hulp nodig bij lezen.** We geven dan extra uitleg of oefenen samen, zodat lezen makkelijker wordt.
- **Kinderen die extra uitdaging nodig hebben, krijgen ander werk.** Bijvoorbeeld moeilijkere opdrachten of een speciaal programma voor meer- of hoogbegaafde kinderen.
- **Als een kind meer hulp nodig heeft, maken we samen een plan.** Daarin staat wat we gaan doen, wie helpt en hoe vaak. Zo'n plan noemen we een *handelingsplan*.
- **Is een kind langere tijd ziek?** Dan kan er digitaal onderwijs aangeboden worden.
- **We nodigen ouders uit om mee te denken.** Bijvoorbeeld in het MDO, waarin we samen kijken wat je kind nodig heeft.
- **Soms doen we onderzoek om beter te begrijpen hoe een kind leert.** Bijvoorbeeld door te kijken naar de intelligentie of het leervermogen.
- **We houden bij welke hulp een kind krijgt.** Dit doen we in een digitaal systeem, zodat we goed kunnen overleggen en volgen hoe het gaat.

Op weg naar een inclusieve school

We zijn als school bezig met de stap naar inclusief onderwijs. Dit betekent dat we proberen om zoveel mogelijk kinderen uit onze wijk op school te houden, ook als ze veel en langdurige ondersteuning nodig hebben.

We doen dit samen met deskundigen uit het gespecialiseerd onderwijs én met scholen in de buurt. Het doel? Kinderen leren en spelen zoveel mogelijk samen, dichtbij huis.

Hoe zie je als ouder dat we op weg zijn naar inclusiever onderwijs?

- **We werken nauw samen met het samenwerkingsverband** om voor ieder kind een passende plak op school te organiseren. We kijken samen wat er nodig is, in plaats van meteen door te verwijzen.
- **We betrekken ouders actief bij het maken van plannen rondom hun kind.** Jullie kennen je kind het best en die kennis gebruiken we om goed af te stemmen wat er nodig is op school.
- **Kinderen krijgen hulp waar mogelijk in de klas**, bijvoorbeeld van een onderwijsassistent – zodat ze mee kunnen blijven doen in hun eigen groep.
- **We kijken naar mogelijkheden in plaats van beperkingen.** Niet: 'Wat kan een kind niet?' maar: 'Wat heeft dit kind nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen?'.
- **We verwijzen al jaren weinig kinderen door naar het speciaal (basis)onderwijs.** We doen er alles aan om ondersteuning op onze eigen school te bieden, zodat kinderen in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven.

Ons stappenplan voor ondersteuning en handelingsgericht werken

Alle scholen in Nederland hebben *zorgplicht*. Dat betekent dat wij als school moeten onderzoeken of we jouw of jullie kind passend onderwijs kunnen bieden. Binnen het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Noord Kennemerland (SWV) werken we met een stappenplan om tot passende ondersteuning te komen voor de kinderen die dat nodig hebben. De basis van dit stappenplan is een werkwijze die *handelingsgericht werken* heet.

Dit is handelingsgericht werken

Op school werken we met *Handelingsgericht Werken*, oftewel HGW. Dit is een vaste en doordachte manier van werken die ons helpt om elk kind zo goed mogelijk te ondersteunen in zijn of haar ontwikkeling. We kijken goed naar wat een kind nodig heeft om te kunnen leren en groeien. Daarbij letten we niet alleen op wat er moeilijk gaat, maar juist ook op wat er al goed gaat. We stemmen het onderwijs hierop af, zodat elk kind passend onderwijs krijgt.

Wat betekent dat in de praktijk?

HGW zorgt ervoor dat we als team duidelijk en gestructureerd samenwerken. Leraren, kwaliteitscoördinatoren en andere deskundigen werken volgens 7 uitgangspunten. Die helpen ons om het onderwijs en de begeleiding van leerlingen zo effectief mogelijk te maken.

De 7 uitgangspunten zijn:

1. We werken doelgericht: we stellen duidelijke doelen voor elk kind.
2. We stemmen goed af met elkaar en kijken naar de wisselwerking tussen kind, leraar en omgeving.
3. De onderwijsbehoeften van het kind staan centraal: wat heeft het kind nodig om goed te kunnen leren?
4. Leraren maken het verschil, en ouders spelen een belangrijke rol in de ondersteuning.
5. We kijken naar de positieve kanten van kinderen, ouders en leraren.
6. We werken samen: ouders, school en andere betrokkenen trekken samen op.
7. We werken systematisch en open: we leggen uit wat we doen en waarom.

Deze manier van werken gebruiken we op alle niveaus binnen de school en bij het inschakelen van extra hulp of onderzoek. Het helpt ons om de juiste keuzes te maken, passende ondersteuning te bieden en samen met ouders te blijven volgen hoe het met hun kind gaat.

De vijf niveaus van ondersteuning

Binnen HGW gebruiken we een piramide om de vijf niveaus van ondersteuning weer te geven. Hoe hoger in de piramide, hoe meer ondersteuning en overleg er nodig is.

Hoe werkt het?

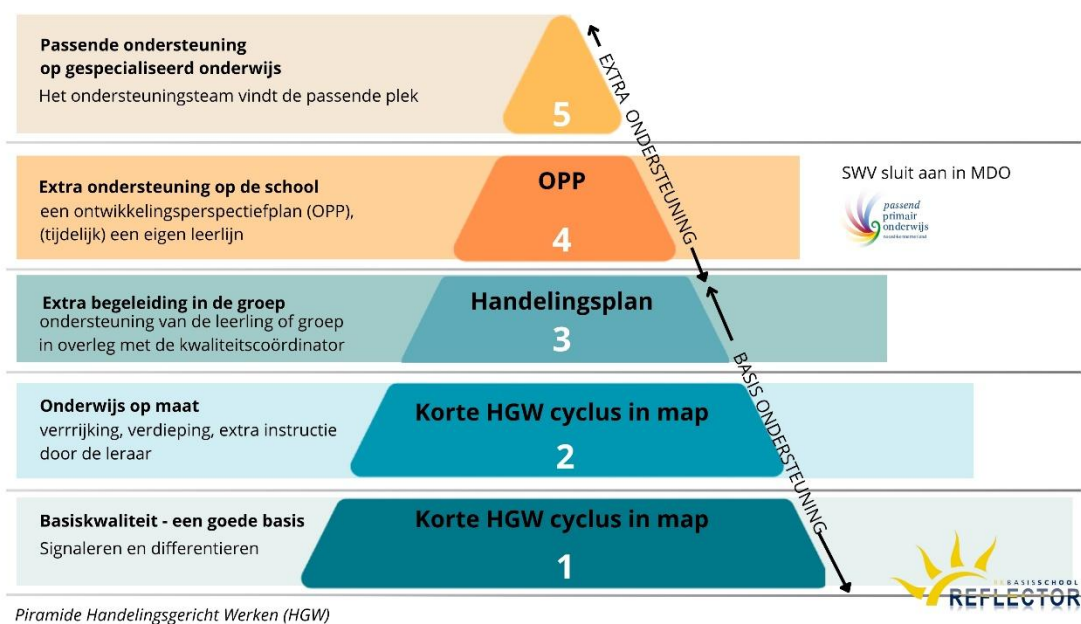
We starten altijd met wat een kind nodig heeft binnen de klas. Als dat niet voldoende blijkt, kunnen we extra hulp inschakelen, bijvoorbeeld van een intern begeleider of externe deskundige.

Belangrijk om te weten:

Als een leerling bijvoorbeeld van niveau 2 naar niveau 3 gaat, dan *blijft* de hulp van niveau 2 gewoon doorgaan. Elk niveau *bouwt verder* op het vorige. Zo stapelen we de ondersteuning op, zodat leerlingen steeds de hulp krijgen die ze nodig hebben.

Waarom doen we dit?

Op deze manier zorgen we ervoor dat elk kind op de juiste manier geholpen wordt. We kijken goed naar wat een kind nodig heeft en geven steeds een beetje meer ondersteuning als dat nodig is.

Stap voor stap naar extra ondersteuning

Op onze school werken we met een stappenplan dat eruitziet als een soort piramide. Deze piramide laat zien hoe we leerlingen begeleiden en ondersteunen.

Niveau 1 – Sterk basisaanbod

Dit is de basis die alle kinderen op school krijgen. Het betekent dat we zorgen voor goed onderwijs in elke klas:

- Sterk ambitiegericht onderwijs vanaf het begin: We bieden een rijk en doordacht lesaanbod, al vanaf de jongste groepen. We leggen duidelijk uit.
- Leren met plezier en betekenis: Onze lessen zijn boeiend, sluiten aan bij hoe kinderen het best leren volgens wetenschappelijk onderzoek, en zorgen ervoor dat kinderen actief meedoen en nieuwsgierig blijven.
- Rust, structuur en veiligheid: In onze klassen heerst rust en duidelijkheid. We zorgen voor een prettige ontspannen sfeer waarin we elk kind uitnodigen zelf na te denken en eigen antwoorden te formuleren.
- Betrokken en deskundige leraren: Onze leraren zijn ervaren en hebben hart voor hun vak. Ze weten wat kinderen nodig hebben om te groeien, niet alleen in kennis maar ook in hoe we leren omgaan met vrijheid. Dat noemen we coachend lesgeven.
- Aandacht voor ieder kind: We houden goed in de gaten hoe het met elk kind gaat. Als er extra hulp nodig is, zijn we er snel bij.

Niveau 2 – Extra aandacht binnen de klas (intensivering)

Soms heeft een kind iets meer ondersteuning nodig dan het basisaanbod biedt. Bijvoorbeeld:

- Extra uitleg
- Meer herhaling van de lesstof
- Een ander soort instructie of extra oefening

Dit gebeurt gewoon binnen de klas, door de eigen leraar. In dit schema noemen we enkele veelvoorkomende voorbeelden:

Leergebied of behoefte	Wat zien we bij het kind?	Wat doen we op school?
Taal	Moeite met taal begrijpen	• Extra oefenen met teksten en woordenschat
Lezen/spellen	Lezen gaat langzaam of met veel fouten, spelling is lastig	• Extra lezen (voor-voor-koor-doorlezen) • Extra oefenprogramma, bijv. Bouw!
Rekenen	Moeite met sommen of behoefte aan meer uitdaging	• Extra aandacht voor automatiseren bijvoorbeeld met Bareka • Extra uitleg met concreet materiaal, herhaling en visuele ondersteuning
Gedrag, werkhouding, taakaanpak	Snel afgeleid, moeite met concentreren of plannen	• Extra structuur • Rustige werkplek • Eigen doelen voor leren denken en leren
Meer- en hoogbegaafdheid	Zoekt uitdaging	• Minder herhaling van gewone lesstof (compacten) • Uitdagende taal- en rekenactiviteiten voor kinderen die meer aankunnen

Niveau 3 – Verdere intensivering, extra begeleiding

Op niveau 3 bieden we intensievere begeleiding aan kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Dit kan gaan om leerproblemen (zoals rekenen of taal), een ontwikkelingsvoorsprong, gedrags- of sociaal-emotionele uitdagingen, of fysieke beperkingen.

De begeleiding vindt meestal plaats in kleine groepjes, soms buiten de klas en wordt gegeven door de leerkracht of een onderwijsassistent. We werken daarbij doelgericht en op maat, zodat elk kind de kans krijgt zich optimaal te ontwikkelen.

Wie kan hierbij adviseren of ondersteuning bieden?

- Externe specialisten, zoals een logopedist of fysiotherapeut
- Jeugd en gezinscoach van het Centrum voor Jeugd en Gezin
- De leerplichtambtenaar of de jeugdarts van de GGD
- Organisaties die IQ-onderzoek uitvoeren of ontwikkelingsonderzoek doen

Samen met ouders en adviseurs zoeken we naar de beste aanpak om jouw kind verder te helpen. In dit schema noemen we enkele veelvoorkomende voorbeelden.

Leergebied of behoefte	Wat zien we bij het kind?	Wat doen we op school?
Taal	Moeite met spreken, luisteren, woordenschat of zinsbouw	• Extra uitleg en herhaling tijdens of na de les • Gebruik van concreet en visueel materiaal, zoals picto's • Veel modellen (hardop denken) en herhalen van taalgebruik
Lezen/spellen	Lezen gaat langzaam of met veel fouten, spelling is lastig	• Ondersteuning volgens het dyslexieprotocol • Extra leestijd in kleine groepjes
Rekenen	Aanhoudende moeite met sommen, inzicht of automatiseren	• Aangepaste begeleiding • Gebruik van hulpmiddelen
Meer- en hoogbegaafdheid	Zoekt uitdaging, soms moeite met motivatie	• Verrijken en compacten van reguliere lesstof • Verdiepende projecten binnen thematisch werken • Deelname aan de Reflexgroep
Moeilijk lerende kinderen	Langzaam tempo, moeite om de lesstof te begrijpen	• Individuele of kleine groepsinstructie • Extra uitleg, oefentijd en herhaling • Kleinere doelen en succeservaringen
Fysieke beperkingen	Slecht horen of zien, moeite met bewegen	• Gebruik van aangepaste materialen of hulpmiddelen (bijvoorbeeld vergrotingen, luisterhulpmiddelen) • Extra beweeglessen of fysiotherapie
Gedrag	Impulsief gedrag, werkhoudingsproblemen of botsingen met anderen	• Coaching • Beloningssysteem • Steunplan bij werkhoudingsproblemen

Niveau 4 – Intensieve, individuele ondersteuning

Soms is extra begeleiding binnen de school (niveau 3) niet voldoende om een kind verder te helpen. In dat geval is intensieve, individuele ondersteuning nodig (niveau 4). We schakelen dan hulp in van buiten de klas of buiten het schoolteam. Vaak gebeurt dit in overleg met het Samenwerkingsverband (SWV), dat scholen ondersteunt bij het vinden van passende hulp.

Wat houdt dit in?

- Er wordt samen gekeken wat het kind én de leerkracht nodig hebben.
- De ondersteuning vindt meestal één-op-één plaats, en blijft waar mogelijk op de eigen school.

Wie kunnen hierbij betrokken worden?

- Behandelaren bij dyslexie of dyscalculie
- Speciale onderwijsinstellingen zoals *Viertaal* (taal/spraak) of *Koninklijke Visio* (slechtziendheid)
- Organisaties die psychologisch of didactisch onderzoek doen (zoals IQ-onderzoek)
- Experts vanuit het speciaal onderwijs of andere zorgpartners

Zo zorgen we er samen voor dat ieder kind de ondersteuning krijgt die het nodig heeft om zich optimaal te ontwikkelen. In dit schema noemen we enkele veelvoorkomende voorbeelden:

Leergebied of behoefte	Wat zien we bij het kind?	Wat doen we op school?
Vermoeden van Taalontwikkelingsstoornis (TOS)	Beperkte taalontwikkeling, moeite met praten of taal begrijpen	• Begeleiding door een taalexpert (bijvoorbeeld vanuit Viertaal)
Lezen/Dyslexie	Lezen gaat traag of met veel fouten, spelling blijft lastig ondanks extra oefening	• Ambulante begeleiding dyslexiezorg
Rekenen/Dyscalculie	Blijvende ernstige rekenproblemen, ondanks eerdere extra hulp	• Aangepast lesprogramma • Onderzoek naar dyscalculie en waar nodig ambulante begeleiding
Gedrag/ werkhouding/ taakaanpak	Snel afgeleid, moeite met plannen, concentratie, externaliserend gedrag	• Begeleiding door gedragsspecialist • Ambulante begeleiding vanuit speciaal onderwijs
Moeilijk lerende kinderen	Traag leerproces, moeite met abstracte leerstof	• Aangepast lesprogramma • Waar nodig ambulante begeleiding
Fysieke beperkingen	Slecht horen of zien, motorische beperkingen	• Overleg met specialisten (zoals ambulant begeleider) • Fysieke aanpassingen in de klas
Sociaal-emotionele ontwikkeling	Angstig, teruggetrokken of snel overprikkeld (internaliserend gedrag)	• Rustmomenten op maat • Begeleiding door gedragsspecialist

Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)

Wanneer een leerling intensieve, individuele ondersteuning nodig heeft op school (niveau 4), stellen we samen een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Dit plan beschrijft de doelen voor je kind en welke ondersteuning nodig is om die te bereiken.

- Belangrijk daarbij is dat we dit samen met jou en je kind doen. In het OPP leggen we duidelijk vast:

Wie doet wat, waarom, hoe en wanneer?

Zo weet iedereen wat er verwacht wordt en werken we als team aan de ontwikkeling van je kind.

- De afspraken in het OPP kunnen verschillen per leerling. Soms is de ondersteuning licht en tijdelijk, soms is die intensiever of structureel. Het plan helpt ons om de begeleiding goed af te stemmen op wat jouw kind nodig heeft.

Hoorrecht bij ontwikkelingsperspectiefplan

Zowel de ouders als het kind, mogen meepraten over de extra hulp of ondersteuning die wij als school aan het kind willen bieden. Dat noemen we het hoorrecht. Hoe de hulp of ondersteuning voor jouw kind eruit gaat zien schrijven we op in een plan, het ontwikkelingsperspectiefplan. Als we zo'n plan maken, zullen we je daar altijd bij betrekken en jouw of jullie mening opschrijven. Je hebt als ouders het recht om in te stemmen met het handelingsdeel van het plan. Ook je kind vragen we wat het van het plan vindt en ook dat wordt in het plan opgeschreven.

Niveau 5 – Plaatsing op een andere plek (zoals speciaal onderwijs)

In sommige gevallen bespreken we samen met het samenwerkingsverband én jullie als ouders of een andere reguliere school in de wijk beter past bij de ondersteuningsbehoefte van jullie kind. Het kan ook zo zijn dat een kind beter tot zijn recht komt in een meer gespecialiseerde vorm van onderwijs, zoals speciaal onderwijs (SO) of speciaal basisonderwijs (SBO).

We proberen jou als ouder dus zo vroeg mogelijk te betrekken zodat je kunt meedenken over de hulp aan jouw kind. Ook als je zelf zorgen hebt over je kind, willen we graag dat je dit deelt met school. Je kunt dit het beste bij de leerkracht aangeven. De leerkracht kan dan samen met jou bekijken wat er aan de hand is, wat je kind nodig heeft en of er extra hulp of overleg nodig is met bijvoorbeeld de intern begeleider. Zo zorgen we er samen voor dat je kind de juiste ondersteuning krijgt.

Dit vinden onze leerlingen van de ondersteuning die ze kunnen krijgen bij ons op school en op deze manier hebben wij dit meegenomen

Via onze leerlingenraad (bestaande uit leerlingen van groep 5 t/m 8) geven wij kinderen jaarlijks inspraak op ons ondersteuningsaanbod. Wij leggen de leerlingenraad de volgende vragen voor:

- Wat merk je van de ondersteuning (extra hulp) bij ons op school?
- Wat gaat er goed?
- Wat zou er beter kunnen?

De adviezen van de kinderen nemen wij mee in het zorgoverleg om te bekijken wat wij kunnen verbeteren. De eventuele aanpassingen verwerken wij in ons schoolondersteuningsprofiel/schoolgids.

Wat doen de verschillende instanties of hulpverleners waar wij mee samenwerken?

- **Dyslexiezorg**

Dyslexiezorg richt zich op kinderen die moeite hebben met lezen en spellen door dyslexie. Er wordt intensieve begeleiding geboden om kinderen te helpen bij het verbeteren van hun lees- en spellingvaardigheden. Dit kan bijvoorbeeld door speciaal ontwikkelde leesprogramma's en oefeningen. Dyslexiezorg kan zowel op school als buiten school plaatsvinden, bij gespecialiseerde behandelaars.

- **Fysiotherapeut**

Een fysiotherapeut helpt kinderen die moeite hebben met bewegen. Dit kan bijvoorbeeld als een kind motorische problemen heeft, zoals moeite met lopen, rennen, of fijne motoriek (bijvoorbeeld schrijven of knippen). De fysiotherapeut helpt met oefeningen om het bewegen te verbeteren.

- **GGD Jeugdarts**

De jeugdarts van de GGD is gespecialiseerd in de gezondheid van kinderen en jongeren. Hij of zij doet gezondheidsonderzoeken, vaccinaties en biedt advies over opvoeding en gezondheid. De jeugdarts kan ook helpen bij lichamelijke en psychische zorgen over een kind, zoals zorgen over groei, voeding, of gedragsproblemen.

- **IQ Onderzoeker**

Een IQ-onderzoeker kijkt naar de intelligentie van een kind. Dit kan helpen om te begrijpen of een kind extra uitdaging nodig heeft, of misschien meer ondersteuning, bijvoorbeeld als het kind moeite heeft met leren. Het onderzoek helpt om de juiste hulp en begeleiding te bieden.

- **Viertaal**

Soms heeft een kind extra hulp nodig bij praten, luisteren of het begrijpen van taal. In zo'n geval kunnen we samenwerken met Viertaal – een organisatie die gespecialiseerd is in het begeleiden van kinderen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) of gehoorproblemen. Heeft jouw kind TOS of vermoed je dat? Dan kijken we samen wat je kind nodig heeft. Soms kunnen we voldoende ondersteuning bieden binnen onze eigen school. In andere gevallen is een plek op een speciale school voor kinderen met TOS passender. Wij overleggen altijd samen met jou en schakelen waar nodig de expertise van Viertaal in. Zij denken mee en geven advies. Het SWV zorgt voor het contact en begeleiden de aanmelding, als dat nodig is.

- **Koninklijke Visio**

Koninklijke Visio biedt ondersteuning aan kinderen die slecht zien of blind zijn. Ze helpen kinderen met visuele problemen om beter om te gaan met hun omgeving, bijvoorbeeld door speciaal materiaal of technieken die het leren makkelijker maken. Ze bieden ook training voor ouders en leerkrachten om kinderen met visuele problemen beter te ondersteunen.

- **Leerplichtambtenaar**

De leerplichtambtenaar zorgt ervoor dat kinderen naar school gaan, zoals het hoort volgens de wet. Als een kind te vaak niet naar school komt of als er problemen zijn met het schoolbezoek, helpt de leerplichtambtenaar om dit op te lossen. Ze kunnen ook steun bieden bij langdurige

afwezigheid van school.

- **Logopedist**

Een logopedist helpt kinderen die moeite hebben met praten, verstaan of uitspreken van woorden. Als een kind niet goed kan praten of problemen heeft met taal, kan de logopedist helpen door oefeningen te geven en het kind te begeleiden in het verbeteren van communicatie.

- **Jeugd- en gezinscoach**

De jeugd- en gezinscoach biedt ondersteuning aan ouders en kinderen bij problemen thuis of in de opvoeding, zoals gedragsproblemen, stress, of zorgen over de ontwikkeling van het kind. Ze werken samen met de school om het kind de beste hulp te bieden.